VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

REPowerEU
Talousvaliokunta 20.9.

Finanssiasiantuntija Hanna Oraheimo, valtiovarainministeriö

Asetusehdotus REPowerEU:n rahoittamisesta

- Kyse on osasta laajaa REPowerEU-pakettia, jonka tavoitteena on katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä vauhdittaa vihreää siirtymää.
- Osana pakettia komissio antoi asetusehdotuksen REPowerEU:n rahoituksen kanavoimiseksi elpymis- ja palautumistukivälineen, eli RRF:n, kautta.
- Asian kiireellisyyden vuoksi eduskuntaa informoitiin aluksi kesäkuussa E-kirjeellä ja elokuussa toimitettiin saman sisältöinen U-kirjelmä.
- Neuvottelut asetusehdotuksesta ovat edenneet neuvoston työryhmässä ja neuvoston pj-maa pyrkii yleisnäkemykseen 4.10. Ecofin-neuvostossa.
  - Pj:n osittainen kompromissiesitys saatu 24.8.
  - Uusia ehdotuksia rahoitukseen ja allokaatioavaimeen

Puheenjohtajan osittainen kompromissiehdotus 24.8.

- *Pj:n kompromissiehdotus ei vielä sisällä ratkaisuja uuden rahoituksen ja allokaatioavaimen suhteen.*

<u>Uutta kompromissiehdotuksessa</u>

- Siirrot oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF)
- Siirrot Brexit-mukautusvarauksesta
- REPowerEU-luvun laatiminen pakollista ainoastaan, jos jäsenvaltio hakee rahoitusta REPowerEU-tavoitteiden mukaisiin toimenpiteisiin.
- Mahdollisuus sisällyttää toimenpiteitä, jotka eivät olisi muutoin toteutettavissa jäsenvaltion saannon tippumisen ja objektiivisten olosuhteiden vuoksi.
- Mahdollisuus tukea rakennusten energiatehokkuuteen liittyvää kriittistä infrastruktuuria ja energian jakeluverkoston pullonkaulojen vähentämistä.

Uutta rahoitusta koskevat ehdotukset

- Komission ehdotuksessa REPowerEU-hankkeiden rahoitukseen ohjattaisiin 20 mrd. euroa uutta rahoitusta, joka siirrettäisiin päästökaupan markkinavarausvarannon (MSR) päästöoikeuksien myymisestä saaduista tuloista.
  - Vaikutuksia päästöoikeuksien tarjontaan ja päästöoikeuksien hintaan
  - Heikentäisi luottamusta päästökauppamarkkinan sääntöihin
- Tanskan ehdotuksen mukaan innovaatiorahaston päästöoikeuksien huutokauppatuloja vuosina 2026-2030 siirrettäisiin etupainotteisesti RRF:ään REPowerEU-tavoitteiden rahoittamiseksi vuosina 2023-2026.
  - Pienentäisi innovaatiorahaston kokoa.
  - Voisi vähentää suomalaisten hankkeiden innovaatiorahastosta saamaa rahoitusta.
- U-jatkokirjeen laatimisen jälkeen esille on noussut myös vaihtoehto, jossa ETS-järjestelmässä päästöoikeuksien myyntiä aikaistettaisiin ja nämä tulot muodostaisivat REPowerEU:n uuden rahoituksen osuuden.
  - Jäsenvaltiot menettäisivät ETS-järjestelmästä saatavia tuloja (päästöoikeuksien huutokauppatuloja).

U-jatkon kanta

Ensisijaisesti **Suomi suhtautuu erittäin varauksellisesti siihen, että REPowerEU-hankkeisiin kohdennettaisiin uutta rahoitusta.**

Toissijaisesti **Suomi katsoo, että rahoituksen määrää tulisi pienentää komission ehdottamasta 20 miljardista eurosta ja REPowerEU:n toimet tulisi lähtökohtaisesti rahoittaa siten, että markkinavakausvarannon toimintaan ei puututa.**

Suomi on valmis tarkastelemaan avoimesti markkinavakausvarannosta kohdennettavaa rahoitusta korvaavia rahoitusväyliä, mukaan lukien innovaatiorahastolle kuuluvien päästöoikeuksien huutokauppatulojen käyttöä REPowerEU-tavoitteiden rahoittamiseksi. Mikäli markkinavakausvarannon käyttö arvioidaan kuitenkin välttämättömäksi, tulisi pyrkiä varmistamaan, ettei tästä aiheudu häiriöitä päästöoikeusmarkkinoille ja että varannosta vapautetut päästöoikeudet lyhennettäisiin 2026 alkavan kauden päästöoikeuksien lukumäärästä. Lisäksi on tärkeää, että EU:n 55-valmiuspaketin tavoitteet saavutetaan viivästyksettä.

Allokaatioavainta koskevat ehdotukset

- Komission ehdotuksen mukaan REPowerEU:n tavoitteisiin kohdennettava uusi rahoitus jaettaisiin alun perin koronakriisiin vastaamiseksi kehitetyn RRF-allokaatiovaimen perusteella, jolloin **Suomen osuus olisi 0,53 %.**
- *Ranskan ehdotuksessa* 30 prosentin osalta jakoavain korvataan indikaattorilla, joka perustuu investointihyödykkeiden vuosihinnanmuutokseen vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä suhteessa EU-keskiarvoon. **Suomen saanto olisi 0,62 prosenttia** jaettavasta rahoituksesta.
- *Slovakian ehdotuksessa* 70 prosentin osuutta muokataan jonkin verran ja se muodostetaan jäsenmaiden vuoden 2019 bruttokansantuotteen (henkilöä kohden) ja väkiluvun perusteella. 30 prosentin osuus jaettaisiin energiariippuvuuden perusteella. **Suomen osuus olisi 3,2 prosenttia**.
- *Italia on tehnyt kaksi ehdotusta*, joissa 30 prosentin osuus perustuisi hieman eri tavoin laskettuihin maakaasun osuuksiin kokonaisenergian käytöstä suhteutettuna jäsenvaltion bruttokansantuotteen (henkilöä kohden) tasoon sekä väestönosuuteen koko EU-alueesta vuonna 2019. **Suomen osuus olisi joko 0,44 prosenttia tai 0,45 prosenttia**.
- U-jatkokirjeen jälkeen pj on myös antanut alustavia tietoja *mahdollisesta kompromissiehdotuksesta allokaatioavainta koskien*. Malli yhdistelee Ranskan ehdotusta investointihyödykkeiden vuosihinnanmuutoksesta ja riippuvuutta fossiilisesta energiasta (ei kuitenkaan erityisesti venäläisestä energiasta). **Suomen arvioitu saanto olisi 0,68 prosenttia**.

U-jatkon kanta

Suomi voi tarkastella ehdotettuun uuteen rahoitukseen sovellettavan allokaatioavaimen muuttamista suhteessa voimassa olevassa RRF-asetuksessa esitettyyn allokaatioavaimeen.

Suomi korostaa, että allokaatioavaimen tulisi heijastaa REPowerEU:n tavoitteita.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!